

HANDLEIDING

Droppie als Dijkwacht

Colofon

Dit is een initiatief van de campagne Nederland leeft met water, de Unie van Waterschappen en Droppiewater.nl.

Uitgave: December 2009

Tekenaar: Robert van der Kroft

 UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Inleiding

De Partners Nederland leeft met water, Unie van Waterschappen (de gezamenlijke waterschappen) en Droppiewater.nl hebben als gezamenlijk doel om kinderen bewuster te maken van de kwantiteit en kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Nederland.

Met deze toolkit wordt het aspect van de aanwezigheid en de veiligheid van de dijken en kaden in ons land voor kinderen nader uitgelegd. De toolkit kan als activiteit zowel binnen- als buitenschools gebruikt worden door elk waterschap in Nederland. De activiteit is bedoeld voor kinderen van 8 tot 10 jaar, groep 5/6. De tijdsduur bedraagt ca. 45 minuten tot een uur.

Door de kinderen aan de hand van Droppie Water op speelse wijze mee te nemen op avontuur wordt hun aandacht getrokken voor het onderwerp. Als het op een goede manier uitgevoerd wordt, zullen de kinderen verwonderd zijn dat het allemaal op deze manier geregeld is in Nederland.

De activiteit bestaat uit een inleidend verhaal, een wandeling over de dijk/kade met vragen uit het logboek en als afsluiting wordt een tekening gemaakt. Ook kan eventueel nog het gemaal of dijkhuisje bekeken worden. De activiteit wordt uitgevoerd door een medewerker of educatieve vrijwilliger van het waterschap. Voorwaarde is dat deze medewerker educatief onderlegd is en zich kan inleven in deze leeftijdsgroep. Kinderen van 8 tot 10 jaar weten voor het gevoel van een volwassene erg weinig. De neiging van volwassenen is om veel te moeilijk en technisch te gaan praten. Sommige kinderen hebben echt nog nooit van een dijk gehoord. En wat een waterschap is, weten ze zeker niet. Het is belangrijk om de kinderen op hun niveau aan te spreken, anders raken ze verveeld en worden ze vervelend en gaat alles langs ze heen. Kijk bijvoorbeeld eens in de lesboekjes van groep 5 en 6 om te ontdekken met wat voor taal ze worden aangesproken of vraag of je eens een les op school mag bijwonen.

Doel activiteit

'Nederland leeft met water', de Unie van Waterschappen en 'Droppiewater.nl' willen kinderen bewuster maken van de aanwezigheid en de veiligheid van de dijken en kaden in ons land.

Doelgroep

Kinderen van 8 tot 10 jaar, groep 5/6. Binnen- en/of buitenschools. Ideale groepsgrootte is 10 tot 15 kinderen.

Aanpak

Je bepaalt met de betrokken medewerkers binnen het waterschap wanneer de activiteit plaatsvindt en wie waar verantwoordelijk voor is (werving, aanmeldingen, pr, activiteit zelf). Maak een draaiboekje voor alle betrokkenen.

De kinderen kunnen zowel binnen- als buitenschools geworven worden. Dat is de keuze van het waterschap zelf. Buitenschools is het belangrijk dat de activiteit op de vrije woensdagmiddag of zaterdag plaatsvindt; binnenschools natuurlijk onder schooltijd. Als je besluit met scholen te gaan werken, is het verstandig om 2 begeleiders op 1 klas te zetten.

Werven buitenschools

Met het zetten van een persbericht in de lokale kranten kun je op een gemakkelijke manier 15 kinderen verzamelen voor deze activiteit. Zorg dat het persbericht ca. 1 tot 2 weken van tevoren in de krant komt.

Werven binnenschools

Als er al relaties zijn met het regionale NME-centrum (Natuur- en Milieueducatiecentrum) is het het makkelijkst om de activiteit via het NME-centrum richting scholen te verspreiden. Als die relaties er nog niet zijn, is het een goede opstap om die relatie eens aan te knopen. Het mooiste is als de activiteit kan meeliften in de jaarlijkse NME-wijzer van het NME-centrum.

Is er geen NME-centrum in de buurt, dan is het aan te raden zelf een mailing te sturen naar de scholen in de omgeving waar de activiteit plaatsvindt (binnen een straal van 10 km). Scholen willen graag op tijd weten wanneer er activiteiten zijn. Hoe eerder hoe beter. Dan kunnen ze dat meenemen in hun planning. Dat kan zelfs een half jaar van te voren al. Zorg ervoor dat je de mailing rechtstreeks naar de leerkrachten van groep 5/6 doet en niet naar de directeur. Dan komt het vaak op de grote stapel terecht.

Aanmeldingen

Laat de aanmeldingen op een centraal meldpunt (telefoonnummer en/of mailadres) binnenkomen. Let op het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen.

Bevestiging

Zorg dat de kinderen of scholen een bevestiging krijgen per mail of post met daarin tijd, plaats, route, tijdsduur en wat ze eventueel voor kleren aan moeten (bijvoorbeeld regenkleding en laarzen bij nat weer). Zorg voor makkelijk leesbare brieven; maak het allemaal niet te formeel.

Locatie

Zorg dat de locatie op een punt bij de dijk/kade is, waar je droog kunt zitten. Dus bijvoorbeeld in een dijkhuisje, een gemaal of desnoods een 'werkplaats'. Er hoeven niet perse stoelen te zijn. Is wel makkelijk. Maar de kinderen kunnen best op de grond zitten.

Zorg dat er een goede en veilige plek is om auto's of fietsen te parkeren en veilig uit- en af te stappen.

Materialen

In deze toolkit zitten:

- deze handleiding
- verrekijkers met 'droppie' erop, zoveel als besteld voor de kinderen
- petten met 'droppie' erop, zoveel als besteld voor de kinderen
- hesjes met 'dijkwacht' erop, zoveel als besteld voor de kinderen
- logboekjes, zoveel als besteld voor de kinderen
- potloden of pennen, zoveel als besteld voor de kinderen
- stripboekjes van Droppie Water op de dijk, zoveel als besteld voor de kinderen.

Extra nodig:

- kleurpotloden of krijt
- tekenpapier
- event. stoelen en tafels

De activiteit zelf

De activiteit bestaat uit een inleiding, een kern en een afsluiting. Dat is belangrijk. Probeer niet aan dit programma te tornen.

Ontvang de kinderen hartelijk en geef ze een plaatsje. Laat ze desnoods even rondkijken en uitrazen. Ze zijn waarschijnlijk erg nieuwsgierig en enthousiast, want ze zijn op een plek waar ze normaal niet komen.

Inleiding

Circa 10 min

Als alle kinderen rustig zitten, kijk dan de kring rond en stel je voor als iemand die bij het waterschap werkt. Vraag of iemand weet wat een waterschap doet. Die kans is niet groot. Hou het antwoord simpel: "Het waterschap zorgt voor het water in de sloten, meren, rivieren, beken en kanalen. Dat water mag niet vies zijn. Er mag ook niet veel te weinig water zijn, want dan gaan alle vissen en planten dood. Het water mag natuurlijk ook niet overstromen. En daarom heeft het waterschap dijken gebouwd."

Vervolgens vraag je of iemand weet wat een dijk is en waarvoor er dijken zijn. Vraag ook of de kinderen weten of de dijken tegenwoordig wel sterk genoeg zijn. Dat is natuurlijk zo. Als het antwoord gegeven is, zeg dan dat je nog een spannend verhaal weet over een storm of overstroming van vroeger uit het gebied. Vroeger waren de dijken veel lager of minder sterk. Of niet overal was nog een dijk. De oudste dijken zijn ongeveer 1000 jaar. Daarvoor waren er nog geen dijken.

Deze stormverhalen zijn waarschijnlijk wel bekend bij het waterschap. Je kunt ook hiernaar googlen. Op internet is veel te vinden. Als je geen verhaal bij de hand hebt, kun je het bekende verhaal van Hansje Brinker vertellen. Een korte versie van het verhaal is te vinden op de website van Droppiewater.nl bij het

Hansje Brinker in Madurodam

Tenslotte laat je de plaatjes uit het stripboekje zien van 'Droppie Water op de dijk', waar Droppie voor zijn werkstuk met zijn opa gaat onderzoeken wat een dijk precies is. Je vertelt dat dijkwachters nodig zijn om de dijken te bewaken als het stormt. Je nodigt de kinderen uit om net als Droppie in het stripboekje een stukje over de dijk te gaan lopen als dijkwachter. Je vertelt dat ze een pet opkrijgen, een hesje aan en een verrekijker mee, net als een echte dijkwachter. Vertel ook dat ze een logboekje met potlood of pen krijgen. Hier staan vragen in die jullie onderweg gaan behandelen. Deel de spullen uit. Laat de stripboekjes nog even liggen tot het einde.

Kern

Circa 25 min dijk op en neer lopen

De kern bestaat uit een stukje de dijk op en neer lopen. Als je de luxe hebt, om een rondje te lopen, bijvoorbeeld over een stukje winterdijk en zomerdijk, doe dat dan. Dat is afwisselender. Je vraagt de kinderen om naar van alles te kijken. Zorg dat de kinderen in een groepje om je heen staan, als je tegen ze praat. Let erop dat alle kinderen aandacht hebben en er niet doorheen praten. Er staan vragen in het logboekje. Je kunt bijvoorbeeld bij elke vraag even stil gaan staan, of een paar vragen tegelijk behandelen. Praat met de kinderen over de vragen. Vraag naar hun mening. Vraag de kinderen tijdens het lopen goed rond te kijken en hun ontdekkingen te onthouden. Zodat ze ze later kunnen vertellen en opschrijven.

De kinderen kunnen de antwoorden in het logboekje schrijven. Ze kunnen er ook even rustig bij gaan zitten.

De vragen in het logboekje zijn:

- Welke dag is het vandaag? Hoe is het weer vandaag?
- Hoe ziet de dijk eruit? Welke vorm heeft de dijk? Van welk materiaal is de dijk gemaakt? Wat ligt er bovenop de dijk? Je mag de dijk hieronder natekenen.
- Welk water ligt er voor je? Hoe breed is het? Hoe hoog staat het water?
- Wat gebeurt er op het water? Gebruik je verrekijker om het allemaal goed te zien.
- Zijn er planten op de dijk? Weet je hoe ze heten? Je mag ze ook tekenen.
- Stel je eens voor dat het heel hard stormt, hoe hoog komt het water dan?
- Wat doe je dan als dijkwachter? Waar let je allemaal op?
- Vind je deze dijk veilig genoeg? Hoe kun je het land nog veiliger maken, zodat het niet overstroomt?
- Dit wil ik nog zeggen tegen het waterschap:

Je kunt zelf eventueel nog andere vragen verzinnen. Er is witruimte over.

Afsluiting

Verwerking ca. 5 tot 10 min

Extra nodig: kleurpotloden of krijt en tekenpapier

Laat de kinderen een tekening maken hoe de dijk en omgeving eruit ziet als het stormt. Dat kunnen ze gewoon op de grond doen. Tafels zijn handig.

Hang de tekeningen op aan de muur of een lijntje, of laat ze ze meenemen.

Eventueel kan als aanvulling nog in het gemaal rondgekeken worden.

Roep tenslotte weer iedereen bij elkaar en rond het gezamenlijk af. Vraag de kinderen hoe ze het vonden. Wat ze bijvoorbeeld het leukst vonden. Bedank ze voor hun komst en interesse.

Deel het stripboekje uit.

De kinderen mogen het logboekje, potlood, pet en stripboekje (en eventueel de tekening) mee naar huis nemen als aandenken. Je bepaalt zelf of ze de verrekijkers en hesjes mee mogen nemen. De kleurpotloden blijven bij het waterschap.

